

የማይደበቅ ገመና

ህይወት (ክእራዳ)
09/07/09

የ2002 አገር አቀፍ ምርጫ ዘጠኝ ወራት ብቻ ቀርቶታል። በተለይም ሰሞኑን በቴሌቪዥን መካከት አህአዴግና ተቃዋሚ ፓርቲዎች በምርጫ ስነ ምግባር ደንብ በሌሎችም ጉዳዮች ያካሄዱት ደርደርና መከላከል እንቅስቃሴዎች የምርጫውን መቃረብ ያመለክቱ ነበሩ ። ይህን መከላከል ደርደርና ወይይትም በምርጫ ዋዜማ ወቅት መሆን የሚገባውን ማሻሻያም ወገን ሊያስደስት የሚገባ ነው። ምክንያቱም መጨመር ምርጫ ፍፁም ስላማይ፣ ዲሞክራሲያዊና ተአሜ በሆነ መንገድ ለሚካሄድ ለሚደረገው ባረት ያለው አስተዋፅኦ ከፍተኛ ነው።

አህአዴግና ተቃዋሚ ፓርቲዎች ሰሞኑን ደርደር ያካሄዱበት የሥነ ምግባር ደንብ በአወጪው በሚገኝ አንተርናሽናል አንስተትዩት ፎር ዲሞክራሲ ኤንድ አሌክቶራል አሰሪታንስ/ IDEA / በተሰኘ ተቋም በተዘጋጀ ሰነድ ላይ ነው። ይህ ተቋም ያዘጋጀው ሰነድ የየትኛውም አገር ሆነ የፖለቲካ ደርጅትን ፍላጎት የሚያንፀባርቅ ነው።

ሰነዱ በዲሞክራሲያዊ ምርጫ ቅስቀሳ የሚካሄዱ የፖለቲካ ፓርቲዎች ሊከተሏቸው የሚገቡ የሰነድ ምግባር ደንቦችን ያካተተ ነው። አላማም በዲሞክራሲ ሂደት የብዙሃን ፓርቲዎች ተግባራዊ ሊያደርጓቸውና ሊከተሏቸው የሚገባቸው መሠሪያዎችና ህጎች ግንዛቤ ተይዞባቸው በስፋት ተግባራዊ እንዲሆኑ ማድረግን ያለው ነው። ይህ ተቋም በአለም ላይ በርከት ላሉ በዲሞክራሲያዊ መርህ ለሚሰሩ አገራት ጠቅሞታ ያላቸው በርካታ የሥነ ምግባር ደንቦችን በሚዘጋጅት ይታወቃል። ሰነዱ በምርጫ ወቅት የሚሰሩ አላስፈላጊ ግጭቶችን ለመቀነስ፣ የመክት ጥላቻን ለመከላከል፣ ግልፅ፣ ነፃና ፍትሃዊ የሆነ የምርጫ ወድደርን ለማስፈታት የሚረዳ በመሆኑ ይህንን መሠረት አደርጎ የተካሄደው ደርደር ጠቅሞታ ለጥያቄ የሚቀርብ አይሆንም።

በምርጫ አለም አቀፍ ተሞክሮ የዳበረው ይኸው ሰነድ የአገሪቱን የዲሞክራሲ ሂደት በማዳበር ረገደም ከፍተኛ ማድ የሚጠይቅ ይሆናል። በመሆኑም በዚህ ሰነድ ላይ የተካሄደ ደርደር በአርግጥም ስላማይ፣ ዲሞክራሲያዊ ተአሜና ከግጭት ነፃ የሆነ ምርጫ ለሚካሄድ የሚረዳ ነው። ለዚህን የሚያበረታታ ተስፋ ሰጭ ነው።

በአፍሪካ ከተካሄዱ ምርጫዎች ጋናና ናይጄሪያ ይህን የሥነ ምግባር ደንብ ጥቅም ላይ አወለወታል። በመሆኑም በሥነ ምግባር ደንቡ ላይ የተካሄደው ደርደር በአገሪቱ በ1997 የተከሰተውን ነውጥና ሀክት ዳግም እንዳይከሰት ለማድረግ የሚደረገው ጠቅሞታ ከፍተኛ በመሆኑ እኔ በበኩሌ ዜናውን እንደ ትልቅ ምክራች እቆጥረዋለሁ። ሆኖም በዚህ የሥነ ምግባር ደንብ ደርደር ሂደት ላይ ግን አሁንም ከተቃዋሚ ፖለቲካ ፓርቲዎች መካከል በተለይም መድረክ የተባለው ደርጅት ደርደሩን አቀርጦ ሲወጣ በቴሌቪዥን ተመልክቻለሁ።

ይህ ፓርቲ በዜና እንደሰማህት በደርደሩ ላይ “ከአህአዴግ ጋር ብቻ መደራደር እፈልጋለሁ” የሚል ሃሳብ አንስቶ ነበር። ሆኖም ደንቡ ለአህአዴግና ለተወሰኑ ፓርቲዎች ብቻ የቀረበ ሳይሆን ሁሉም በምርጫ ተሳታፊ የሆኑ ፓርቲዎች ሊገዙበት የሚገባ በመሆኑ ሁሉም በሚስተፋብ ብቻ ይካሄዳል የሚል ምላሽ ይሰጠዋል። የመድረክ ተወካዮች ታዲያ ይህን በተባሉበት ወቅት ስብሰባውን ረግጠው ደርደሩንም አቋርጠው ወጥተዋል።

ይህን ዜና ስመለከት ታዲያ አንድ ጉዳይ ትዝ ብሎኛል በቅርቡ በግል ጋዜጠኞች ላይ ያነበብኩት። ይህም እነዚህ ስብሰባውን ረግጠው የወጡ አሜሮች ከሚከተሏቸው ፓርቲዎች አንዳንዶቹ “ለመጨመር ምርጫ ተገቢውን በቂ ዝግጅት እንዳለደረገና እንዳልተደራጀ በተለይም የአንዳንዶቹ ፓርቲ ሥራ አስፈጻሚዎችም እየታመኑበት ባለው የወሰጠ ፓርቲ

ኛግርና እያካሄዱት ባለው እሰጥኦገባም የግል ጋዜጦች አዘጋጆችን ጭምር እንዳሰለጩ በተደጋጋሚ በእነዚህ ጋዜጦች ተገልጿል፡፡ እንደደግሞ የግል ጋዜጦች አዘጋጆች “እርስ በእርስ ከምቁቆቆሱ ለሚከበቃችሁ ጫፎ አገር አቀፍ ምርጫ ተግባራትን ተዘጋጁ” በሚል ያስተላለፈላችው ምክር አዘል መልዕክትም በቅርብ ተመልክቻለሁ፡፡

ይህን ሳሰብ ታዲያ እነዚህ ሃይሎች ለቀጣዩ ምርጫ በቂ ዝግጅት ካለደረጉ ምናልባትም እንዳይ አይነት ስብሰባ ረግጦ መመገብ እኮ አንዱ ስትራቴጂካዊ ታክቲካቸው ለሆነ ይኸላል ስል ገመትሁ ፡፡ ምክንያቱም ለጫፎ ምርጫ በቂ ዝግጅት ካልተደረገ “የእናቴ ቀሙኪ አደናቀፈኝ ” አይነት እንዳይ አይነት አንገል ስብሰባ አስባብ መግኘቱ የሚቀር ነው፡፡ ባለፈው የ1997 ዓ.ም ምርጫም እነዚህ ሃይሎች ይህንኑ ትውና ሲሰፍን ነበርና፡፡

እነዚህ ሃይሎች “እንኳንስ ዘንቦብሽ እንደደግሞ ጠቃ ነሽ” እንደሚለው ቀደም ሲልም ተገቢው የህዝብ ድጋፍና መሰረት ያልነበራቸው ሲሆን በሽፍኑት አልሸፈን እያለ ያስቸገራቸው የፀረ ዲሞክራሲ ገጭ እየተገለጠ ከህዝብ የሚጠላቸው ዜና እያበሰራቸው ነው፡፡ ስለዚህም በምርጫ ሂደት የሚገጥሙ ሽንፈት ከወደባቸው በመጣ ስት በዚህ የምርጫ ዝግጅት እንዳይ አይነት አንገል የትውና ባህሪዎችን ሊቀጥሉበት እንደሚችሉ መጣ ስት ነብይ መሆንን አይጠይቅም ፡፡

የአሁኑን ደርደር አቋርጠው የመጣታቸውም ጉዳይ ከ1997 የቅድመ ምርጫ ወቅት ሲያራምዱ ከነበሩት የህገወጥና ትና ህጋዊነት እያጣቁሱ ገዛ ጋር በመሰሰሉባቸው እነዚህ ሰዎች ካለፈው ልምዳቸው አሁንም አልተሜዙም እንዴት? አስኝቶኛል፡፡ በ1997 የተከተሉትን የአጭ አሜራካና ይቅርታ ጠይቀው በቅድመ ሁኔታ ላይ ተመስርቶ የተሰጣቸውን ይቅርታ የሚሻሻ ተግባር ላለመፈፀማቸው ምን ዋስትና አለን ብዬም ራሴን ጠይቄአለሁ፡፡

እነዚህ ሃይሎች ከእስር ሰለቀቁ ህገ መንግስቱንና በህገ መንግስታዊ ስርአት የተቋቋሙ ተቋማት ለሚጠቁ ወሳኔ እንደሚሆኑ አረጋግጠው የወጡ ናቸው፡፡ የአሁኑ እዚህና እዚያ ጦርገጥና መላወል ግን ከእስር ሲወጡ የገቡትን ቅድመ ሁኔታ የሚሻሻ ተግባር ለመፈፀም የሚያስፈልጉ መሆናቸውና እያመለከተ ነውና ዘፋኙ... “ እኔ አላሚኝም ...” ያለውን አስታውሶኛል፡፡

እነዚህ ሃይሎች እጅግ አስቸጋሪ ፣ ፀረ ዲሞክራሲና አምባገነን ባህሪ ያላቸው መሆናቸውን ሰሞኑን በአዋቅ በካሄዱት ስብሰባ ላይ የአትዮጵያ ቴሌቪዥን እንዳይገኝ በከለከሉበት ስብሰባ ላይ ተመልክቼአለሁ፡፡ ይህ ደርጊት በህገ መንግስቱ የተረጋገጠውን የአትዮጵያን ህዝብ ያለማንም ተፅእኖ መረጃ የማገኘት መቼት ፈፅሞ የተቃረነ ነው ፡፡ ይህ በወድ የአትዮጵያ ልጆች የተከፈለ ከባድ መስዋዕትነት የተረጋገጠ መረጃ የማገኘት መቼት በአደባባይ የቴሌቪዥን ጋዜጠኛውን በመስደብና አጭጭቀው በማገረር የህዝቡን መረጃ የማገኘት መቼት ተጋፍተዋል ፡፡ ይታያችሁ ይህን መረጃ የማገኘት መቼት ለሚረጋገጥ ትግል ማካሄድ የሚጠበቀው ከእነዚህ ሃይሎች ሆኖ ሳለ እነዚህ ሃይሎች እንኳንስ ለዚህ መቼት መታገል ይቅርና መቼትን ራሳቸው በአደባባይ ገፈውታል፡፡ ይህም በህዝብ መረጃ የማገኘት መቼት ላይ መሰለቅ መሆኑን ለምሁራን ተብዬዎቹ አስረጅ የሚያስፈልግ አይመስለንም ፡፡

እነዚህ ሃይሎች የህግ የበላይነትና ልዕልናም ምን እንደሆነ የተገነዘቡት አይመስልም፡፡ ምክንያቱም በተደጋጋሚ ለህግ የበላይነት ያለመጣካት አዝማሚያ ያሳያሉና የአጭና የሞገደኛ አስተሳሰብም አልለቀቃቸውም፡፡

የፀረ - ዲሞክራሲያዊነታቸው ትልቁ መገለጫ ደግሞ ከወሰጣቸው አልፎ ሌላ የሰላማዊ ትግል ስልት በመረጠ ፓርቲ ላይም አነጣጥሮ ይታያል፡፡ ይህም ባለፈው ሰሞን አዳስ አበባ ወስጥ የሚገኘው የእንግሊዝ አምባሲ በተቃዋሚ ፓርቲዎች መካከል ወይይት እንዳካሄደ በመሻት በራሳቸው ስብሰባ ላይ የመደረክ አሜራካ “አደጋ ከተሳተፈ አንሳተፍም” የሚል ምላሽ ሰጥተዋል፡፡

ተመልከቱ “የኔን አቋም ካልደገፈ አካል ጋር በአንድ ጠረጴዛ ዙሪያ ለሙሉ ጋገር ለመወያየት አልፈቅደም” ከሚለት በላይ ምንም አይነት አምባገነንንነት ሊኖር አይችልም ፡፡ ታዲያ እነዚህ አምባገነኖች እንዴት አደርገው ነው የተለያዩ ፍላጎት ባህል፣ ወግ አመለካከትና ሃይማኖት ያለውን የኢትዮጵያ ህዝብ ለሚፈጸሙ የሚክሉት ለማንኛውም የእነዚህን ሃይሎች አካሄድ ለተመለከተው እጅግ በርካታ የተደበቁና የተሸፈኑ ለደምክራሲያዊ ሂደት ፀር የሆኑ የተደበቁ ስብእና መሰበሳቸውን ይገነዘባል፡፡

እነዚህ ኃይሎች አልተገነዘቡትም እንጅ የኢትዮጵያ ህዝብ ፍላጎት መጠቀም ምርጫ ሰላማዊ በሆነና ከህዝብ በፀዳ መልኩ እንዲካሄድ ነው፡፡

በዚህ ረገድ አህአዴግ በስልጣን ላይና በመንግስትነት ላይ ያለ እንደመሆኑ ምርጫ ግልፅና ደምክራሲያዊ በሆነ መንገድ እንዲካሄድ ማድረግ ይጠበቅበታል፡፡

ምንም እንኳን ቀደም ሲል በጠቀስኩት መልኩ ምርጫውን አስመልክቶ የሚካሄዱ ደርደሮችና ወይይቶች የመድረክን አይነት አካሄድ የሚከተሉ ፓርቲ አሚሮች ቢኖሩም እንኳን ትዕግስት ሊያሳይ ይገባዋል፡፡

ይህ ምርጫ ለአገሪቱ ደምክራሲያዊ ሂደት መቅለበት ያለው አስተዋፅኦ ከፍተኛ ነው፡፡ እነዚህ ኃይሎች ለመጠቀም ምርጫ በቂ ዝግጅት ካለማድረጋቸው አንጻርና ከአምባገነናዊና ፀረ-ደምክራሲ ባህሪያቸው በመነሳት በሚፈፀሙት ስህተት ቅፅበታዊ የሆነ እርምጃ ለወሰድ አይገባም ፡፡ ይህ ምርጫ በደምክራሲያዊ ስርዓት በመገንባት ሂደት ላይ ላለው አገራችንና ለህዝቡ ያለው ጥቅም ከፍተኛ ነውና በመሆኑም ይህንን በመገንዘብ ገዥው ፓርቲ የሚኖረው ትዕግስት ጥቅም እንጅ ጉዳቱ አይታዩኝም፡፡ ሰላም ፡፡ ለአስተያየትዎ abaydagi@yahoo.com